

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

20 februari 2009

HOORZITTING

over Music is Life!
Manifest van de muzieksector

VERSLAG

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Margriet Hermans en de heer Johan Verstreken

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Wim Van Dijck;

de heren Carl Decaluwe, Dirk de Kort, Paul Delva, Johan
Verstreken;

de dames Margriet Hermans, Laurence Libert, de heer
Herman Schueremans;

mevrouw Els Robeyns, de heren Dany Vandenbossche, Jo
Vermeulen.

Plaatsvervangers:

de dames Hilde De Lobel, Marijke Dillen, de heren Pieter
Huybrechts, Stefaan Sintobin, Frans Wymeersch;

de dames Martine Fournier, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts,
de heer Johan Sauwens;

de heren Karlos Callens, Marnic De Meulemeester, Hans
Schoofs;

de heren Chokri Mahassine, Joris Vandenbroucke, André Van
Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Piet De Bruyn.

INHOUD

Blz.

1. Voorstelling van het manifest	4
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden met antwoord van de sprekers en andere genodigden	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media hield op 5 februari 2009 een hoorzitting over Music is Life! Manifest van de muzieksector.

Dit manifest is een document dat uitgaat van zeven-tien organisaties uit de muzieksector (belangenbe-hartigers en steunpunten). Het gaat meer bepaald om (in alfabetische volgorde):

- Arthena;
- Belgian Entertainment Association (BEA);
- Belgium Independent Music Association (BIMA);
- Clubcircuit vzw;
- Componisten Archipel Vlaanderen (ComAV);
- Federatie van Muziekfestivals in Vlaanderen (FMiV);
- Genootschap Auteurs Lichte Muziek (GALM);
- Koor & Stem;
- Music Managers Federation (MMaF);
- Musicpublishers.be;
- Muziekcentrum Vlaanderen;
- Muziekmozaïek;
- Overleg van Kunstorganisaties (oKo);
- Poppunt vzw;
- Vlaamse Arbeidsbemiddelingskantoren voor Amateurorkesten en Schouwspelen (VAKAS);
- VLAMO (overkoepelende organisatie voor ama-teurkunsten in Vlaanderen);
- Vlaamse Podiumartiesten vzw (VLAPO).

Het manifest werd in de commissie voorgesteld door:

- de heer Stef Coninx, directeur van het Muziek-centrum Vlaanderen;
- de heer Olivier Maeterlinck, algemeen directeur Belgian Entertainment Association (BEA);
- de heer Serge Platel, directeur Federatie van

Muziekfestivals in Vlaanderen;

- de heer Luc Gulinck, Genootschap Auteurs Lichte Muziek;
- de heer Maarten Quaghebeur, voorzitter Music Managers Federation;
- de heer Koenraad De Meulder, directeur Koor & Stem vzw.

1. Voorstelling van het Manifest

De heer Stef Coninx, directeur van het Muziekcen-trum Vlaanderen: Het verheugt me dat ik het mani-fest mag voorstellen tijdens de Vlaamse week van de muziek. Heel die week krijgt muziek uit Vlaanderen bijzondere aandacht op de VRT, de Music Industry Awards (MIA's) worden voor de tweede keer uitge-reikt en zaterdag vindt de vierde Nacht van de Gou-den Vleugels plaats.

Is het manifest uniek? Ja, omdat de verenigde mu-zieksector in Vlaanderen voor het eerst met een ge-zamenlijk document naar buiten komt. Neen, omdat het past binnen het Europese cultuurbeleid dat een muzieksector ook vanuit het geloof in de eigen krachten een constructieve bijdrage levert aan de realisatie van de Europese Agenda for Culture. Het is belangrijk dat Vlaanderen meestapt in het Europe-se verhaal en ik ben ervan overtuigd dat muziek, allicht nog meer dan andere artistieke expressies een sterke hefboom kan zijn om de bekende objectieven te realiseren, zoals de promotie van de culturele di-versiteit, het versterken van de interculturele dia-loog, het promoten van cultuur als katalysator van de creativiteit met het oog op innovatie, economische groei en tewerkstelling, en ten slotte, cultuur als vitaal en wezenlijk onderdeel van internationale relaties.

We willen u overtuigen van het belang, de waarde en de kracht van de muziek. Ik verwijs daarvoor naar het editoriaal van Leo Bormans, hoofdredacteur van Klasse. Onder de titel 'Energie van MP3' vertelt hij over een ervaring op de trein waarbij hij zich mate-loos ergert aan alle mensen die met koptelefoontjes in de oren zitten. Hij verwijt hen een gebrek aan communicatie. Hij stelt ook vast dat Vlamingen wanneer ze in het buitenland zijn, er nog zelden in slagen om gewoon een lied te zingen. Hij raakt op die trein met een jongen in gesprek en verneemt dat die naar Puccini luistert en hij gaat dus met die jon-gen mee naar een masterklas van opera, een wonder-lijke ervaring. Hij besluit zijn relaas met het volgen-de: "Muziek is een universele taal vol liefde, ver-driet, blijdschap, melancholie en woede. Maar wat doen we daar nog mee op school? Veel te weinig.

Als we dit jaar nu eens aan alle collega's en leerlingen vragen wat er in hun MP3 schuilt, van rap tot folk en techno, zou het dan geen mooi voornemen zijn om die onvermoede energieke kracht voluit te gebruiken? Zingend, musicerend, genietend en stimulerend het nieuwe jaar in van download naar upload. Misschien doen we dan volgend jaar beter dan een beschamend Nieuwjaarske zoete, het varken heeft vier voeten ..."

Dit manifest draagt de titel 'Music is Life!', en dat is niet toevallig. Het manifest wordt gesteund door zeventien verenigingen en organisaties van belangenbehartigers en steunpunten in de muzieksector. In het manifest wordt uitgelegd wat ze allemaal doen. Door hun deelname, kunnen we stellen dat heel de muzieksector hierin vertegenwoordigd is en eraan heeft meegewerkt. In die zin is dit een uniek verhaal, want het verenigt belangenbehartigers en steunpunten, pop en rock, jazz en klassiek, de gesubsidieerde maar ook dat brede veld van ongesubsidieerde mensen, mensen uit productie en verkoop, maar ook mensen die op de podia staan en met creatie bezig zijn. Het manifest moet uitgroeien tot een volwaardig sectoroverleg.

Het manifest is het resultaat van een traject dat zo'n vijftien à zestien maanden geleden is opgestart. Met name de heer Roel Vanhoeck van Muziekcentrum Vlaanderen heeft er enorm veel tijd aan besteed. Het paste ook in het beleidsplan van het Muziekcentrum, dat tegen 2009 streefde naar een strategisch plan voor de muzieksector. Dat is tot nu nog niet gelukt, omdat het veel tijd en energie vergt. Het manifest moet echter een eerste aanzet vormen om in overleg met de overheid dat strategisch plan op te stellen.

Er is vanuit de zeventien verenigingen een stuurgroep samengesteld. Ze zijn hier allen vertegenwoordigd. De heer Gulinck is aanwezig namens GALM. De mensen van oKo, het overleg van Kunstorganisaties, zijn verhinderd.

Doel van het manifest is voor de ruime muzieksector een aantal ontplooiingskansen te creëren en die nog vergroten, niet alleen in het binnenland, maar ook met het oog op het buitenland. Daartoe willen we in dialoog met de hele muzieksector aan een muziekactieplan werken. Dat is niet eenvoudig, omdat het zoveel domeinen beslaat. Daaraan willen we met de overheid werken. We verwachten van de overheid dat ze voldoende tijd en middelen vrijmaakt voor het opmaken en de uitvoering van zo'n muziekactieplan. Concreet impliceert dit dat er een formele en structurele dialoog is met de sector als volwaardige en belangrijke gesprekspartner. Het feit alleen al dat met het verbond tussen de zeventien verenigingen de integrale muzieksector als één man naar buiten komt, is uniek. De overheid kan en mag deze kans

om met de hele sector in dialoog te treden dan ook niet laten liggen.

We willen als sector systematisch geconsulteerd worden bij alle belangrijke beslissingen die het beleid desbetreffend zou moeten nemen. Het gaat in deze niet louter over het cultuurbeleid, want de muzieksector zit verweven in vele beleidsdomeinen waarover we in overleg en discussie willen gaan. We lanceren tevens een oproep aan alle mensen die in overheidsdiensten, administraties en commissies werken en die een link met de muzieksector hebben, om voldoende middelen en tijd vrij te maken zodat ze meer voeling met de sector zouden krijgen. Dat is voor ons belangrijk, want zij moeten met ons in discussie en in dialoog kunnen treden. Ze moeten dus ook op belangrijke evenementen aanwezig kunnen zijn. Soms zijn dat dan wel feestjes of awards, maar meestal zijn het studiedagen, beurzen, conferenties of seminaries in binnen- en buitenland, die kunnen bijdragen aan de opbouw van kennis en ervaring binnen de overheidsadministratie.

Waarom doen we dit allemaal? 'Music matters', vinden we zelf. We hebben voor een aantal facetten van de muziek proberen te omschrijven wat dat belang dan eigenlijk inhoudt. In de eerste plaats is dat de intrinsieke en artistieke waarde. Muziek is doorheen de geschiedenis en ook vandaag nog een belangrijk artistiek gegeven.

Daarnaast is ook het sociaal-maatschappelijke aspect van muziek van wezenlijk belang: waar muziek is, komen mensen samen, waar mensen samenkomen, wordt muziek gemaakt. Denk daarbij aan manifestaties zoals de 0110-concerten of het Music for Life-event van Studio Brussel dat heel het land op zijn kop wist te zetten.

Het menselijke karakter van muziek is voor iedereen herkenbaar, want het is de drager bij uitstek van emoties en het kanaal van al onze gevoelens. Muziek zit ook altijd in de top vijf van dingen die mensen belangrijk vinden.

Ook het economische aspect van de muzieksector is niet te onderschatten. Het gaat om veel meer dan alleen het verkopen van cd's. De muzieksector is een grote werkgever, rechtstreeks en onrechtstreeks. De muzieksector levert een enorme bijdrage aan de zogenaamde Economy of Culture waarrond een EU-studie is gebeurd. De vijftig grootste festivals in Vlaanderen bereiken jaarlijks méér dan 4 miljoen mensen. Die moeten bijvoorbeeld ook allemaal eten en drinken, en dus wordt ook in die zin een bijdrage geleverd aan de economie.

Wat moet zo'n muziekactieplan dan wel voorstellen? Uitgangspunt moet alvast een totaalvisie zijn op de

muzieksector. Ook daarom is het belangrijk dat we uit één mond spreken. Het moet een beleidsdomeinoverschrijdend gegeven worden. We willen betrokken zijn bij cultuur, maar ook bij onderwijs, buitenlandse handel, financiën enzovoort. Al die verschillende bouwstenen van het muzieklandschap willen we in kaart brengen en geleidelijk aan bespreken en beargumenteren. Onder de noemer van 'bouwstenen' vinden we dan alles wat bijdraagt tot de creatie, de productie, educatie, distributie, informatie, reproductie, promotie, conservering, presentatie, reflectie, documentatie, publiekswerking enzovoort. Van al die zaken moeten ook de implicaties op het beleid worden doorgelicht, zowel financieel als organisatorisch, infrastructureel, economisch, juridisch enzovoort.

Wij hebben intussen al een achttal richtlijnen voor zo'n muziekactieplan gedefinieerd. Het zijn aanzetten voor wat volgens ons essentiële onderdelen van het plan moeten worden. Daarover treden we graag in overleg met u allen. We willen gaan voor maximale kansen voor ontplooiing van creativiteit en talent. Dat vinden we onder meer terug in het goed begeleiden van alles wat met ontwikkeling van artiesten en repertoire te maken heeft.

Het internationaliseren en het voldoende beschermen van lokale creaties is cruciaal. Vlaanderen is te klein om economisch leefbaar te zijn voor onze artiesten en muziekbedrijven. Exporteren van onze producten is dus van wezenlijk belang. Om het in het buitenland te kunnen waarmaken, moeten ze voldoende kansen en ondersteuning krijgen.

We pleiten er voor dat er ook in de toekomst degelijke en aangepaste infrastructuur beschikbaar blijft voor muziek. Er is al heel wat, maar het moet wel opgevolgd worden.

Voorts zal de nauwe band tussen media en muziek u allicht niet verwonderen. Ik verwijs daarbij naar de voorstelling bij de openbare omroep over een muziekactieplan. Dat is een sprekend voorbeeld van hoe in overleg met de muzieksector resultaten geboekt kunnen worden. Het is een positieve insteek dat ook met de openbare omroep een dialoog kan worden ontwikkeld en structureel overleg mogelijk is om een goed muziekbeleid voor Vlaanderen uit te werken.

Het dagonderwijs draagt onmiskenbaar een verpletterende verantwoordelijkheid als het gaat om cultuurbeleving, -toeleiding en -participatie. De muzieksector pleit ervoor om muziek daarbinnen een volwaardige plaats te geven.

Er is behoefte aan een aangepast financierings- en fiscaal beleid. Daartoe zijn goede aanzetten gegeven met CultuurInvest, maar er is verdere evaluatie no-

dig. Samen met de sector kan dan worden bekeken hoe het nog geoptimaliseerd kan worden en eventueel verder uitgewerkt.

Ook wat het cultureel erfgoed betreft, is er nog heel wat werk aan de winkel. Ons kleinkunstverleden was bijna dood en begraven totdat de Kleinkunstcollectie werd uitgegeven; dat werd een fantastisch succes. Het wijst erop hoe belangrijk ons verleden is, naast wat nu hot en in is. Er lopen een aantal goede projecten ter zake, zoals BOM, de bewaring en ontsluiting van multimediale data. We moeten er vooral op toezien dat muziek in dat verband niet achterop blijft.

Ten slotte willen we streven naar een sterke en verenigde muzieksector die niet alleen om geld vraagt maar vooral een goed overleg wil met de overheid. Dit manifest moet daartoe een aanzet zijn. We vragen aan de volgende Vlaamse Regering om de volgende passus in het regeerakkoord op te nemen. "Om de ontplooiingskansen van de muzieksector in binnen- en buitenland te verbeteren, zal de regering in een structurele dialoog met de muzieksector een muziekactieplan opmaken en uitvoeren en daarvoor voldoende middelen ter beschikking stellen."

De heer Olivier Maeterlinck, algemeen directeur Belgian Entertainment Association (BEA): BEA vertegenwoordigt de Belgische muzieklabels, zowel grote als kleine, die de distributie van internationaal repertoire verzorgen maar ook de productie en distributie van lokaal repertoire. Ik ben ook lid van de stuurgroep in het sectoroverleg, die een mandaat kreeg van zeventien organisaties om het manifest te verdedigen en uit te leggen. Ons doel is een structurele en formele dialoog met de verschillende overheden.

De heer Serge Platel, directeur Federatie van Muziekfestivals in Vlaanderen (FMiV): De 50 grootste van ongeveer 280 muziekfestivals in Vlaanderen en Brussel hebben samen 4,5 miljoen toeschouwers. Wij willen graag het Vlaams Parlement als gesprekspartner, maar het federale niveau is even belangrijk, met name voor de belastingregeling.

De heer Luc Gulinck, Genootschap Auteurs Lichte Muziek (GALM): GALM is een vereniging van muziekcomponisten en tekstauteurs in alle talen, die hun materiële en juridische belangen verdedigt ten overstaan van het beleid, de industrie, de auteursrechtenorganisaties enzovoort. Onze klassieke pendant heet ComAV.

De heer Maarten Quaghebeur, voorzitter Music Managers Federation (MMaF): MMaF vindt het evident om mee te werken aan het sectoroverleg. Wij zijn namelijk een aanspreekpunt voor muziekmanagers en de artiesten die zij vertegenwoordigen, in een

ationale en internationale context. De context voor een goed artistiek klimaat wordt niet alleen gevormd door het beleidsdomein Cultuur, maar ook door Onderwijs, Economie en andere.

Vanwege de noodzakelijke economische afzetmarkt vormt de muzieksector een interessante plaats om te onderzoeken hoe de overheid ook met andere middelen dan subsidies kan ondersteunen. Gezien zowat iedereen in contact komt met muziek, heeft de sector een bijzonder hoge participatiegraad. In de vermarkting daarvan zijn de laatste jaren steeds meer problemen ontstaan. De zoektocht naar nieuwe mogelijkheden willen wij met de verschillende overheden voeren.

De heer Koenraad De Meulder, directeur Koor & Stem vzw: Ik vertegenwoordig hier de sector muziek binnen de amateurkunsten. Het gaat om de organisaties Koor & Stem, VLAMO, Muziekmozaïek en Poppunt. Wij komen op voor de belangen van alle muzikanten in Vlaanderen die op amateurniveau actief zijn. Momenteel voeren VUB en UGent samen een onderzoek naar het belang van de amateurkunstparticipatie, waarvan de resultaten binnenkort zullen gepresenteerd worden. We kunnen nu echter al zeggen dat de amateurkunsten een belangrijke factor in het muziekbeleid vormen. Het is van belang dat in dit initiatief wordt samengewerkt met de professionele sector, wat vroeger niet altijd optimaal verliep.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden met antwoord van de sprekers en andere genodigden

De heer Johan Verstreken: De bundeling van krachten is inderdaad een goede zaak. Het klopt dat verschillende beleidsdomeinen relevant zijn, al heeft Cultuur de coördinerende rol. Hoe staat het met de investeringen in artiesten van eigen bodem wat de cd-productie betreft? Hoe kunnen ze worden versterkt? Vragen de producenten daar middelen voor? Worden er nog steeds veel demo's aangeboden of gaat dit achteruit? Hoe kijkt u tegen het toenemende downloaden aan?

Sommige artiesten overwegen een tweede beroep om te kunnen overleven. Klopt het dat velen zwarte sneeuw zien? Hoe komt dat?

Wat verstaat u concreet onder een volwaardige plaats voor muziek in het onderwijs? Hebt u suggesties voor de volgende minister van Onderwijs? Wat loopt er fout vandaag?

Wat de maatschappelijke doelen betreft, lijkt het manifest vooral oog te hebben voor grote, commerciële initiatieven als Music for Life, terwijl veel

meer Vlamingen actief zijn in kleine sociaal-culturele verenigingen. Of heb ik dat verkeerd gezien?

Mevrouw Margriet Hermans: Ik wens de initiatiefnemers proficiat met hun succesvolle verzameling van de hele sector. Die communicatie durfde vroeger wel eens ontbreken. Dit is een goede manier van werken en ik ondersteun ook volledig de analyse. Muziek doet ertoe, muziek is van belang.

Hoe kunnen de Vlaamse producers een rol spelen op het internationale terrein, waar grote conglomeraten actief zijn? Fusies waren vandaag weer in het nieuws. Welk antwoord kunnen wij bieden? Voor de commerciële leefbaarheid, is natuurlijk ook het fiscale van belang, maar dat is een federale bevoegdheid.

Hoe ziet u concreet de rol van het onderwijs? Hoe ziet u de – volgens mij noodzakelijke – samenwerking tussen professionele en amateursector?

Dat velen als artiest geroepen worden, maar weinigen uitverkoren, heeft niet alleen te maken met talent en inzet, maar ook met ondersteuning. Is men niet te elitair bezig? Ook het kleinschalige, sociaal-culturele veld vraagt om betaalbare artiesten. Op welke manier kan men een zo groot mogelijk aantal artiesten kansen geven om muzikale prestaties te leveren?

De heer Piet De Bruyn: Ook ik feliciteer de sector met de samenwerking rond een gezamenlijk project. Een aantal onderdelen van het manifest moet nog gespecificeerd worden, zoals de relaties met het onderwijs en de fiscaliteit. De enige juiste benadering is volgens mij inderdaad dat de sector zelf verantwoordelijkheid neemt, in overleg met de overheden.

Naast de muziekacademies is er in Vlaanderen een levendig aanbod van minder formeel gestructureerde initiatieven als muziekateliers, muziekkampen en dergelijke. Op welke manier kunnen ook zij betrokken worden?

De heer Jo Vermeulen: Is het gemeenschappelijke manifest een soort missieverklaring? Bestaat er een uitgewerkte versie van die algemene richtlijnen? Zijn bijvoorbeeld de behoeften aan aangepaste infrastructuur al in kaart gebracht? Over welke punten moeten de financiële en fiscale discussies gaan? Of moet die uitwerking nog gebeuren? De suggestie voor het Vlaamse regeerakkoord is voldoende breed en algemeen om een kans te maken.

Is dezelfde groep ook gesprekspartner op het federale niveau? Bestaat een soortgelijk initiatief in Wallonië? Is er structureel overleg met de media en in het bijzonder de VRT of zijn daar plannen voor?

De heer Bart Caron: Ik begrijp heel goed dat de sector mee wil betrokken worden in de uitbouw van het beleid. De intenties moeten wel concreter worden. Dat is werk voor de komende maanden, voor en na de verkiezingen.

In de muzieksector overlappen kunsten en entertainment, net als subsidies en commercie. In het Vlaamse beleid worden beide gewoonlijk strikt gescheiden. CultuurInvest is het eerste instrument dat in de commerciële sector wordt ingezet. Wat vinden de sprekers van die tweedeling? Hebben de initiatiefnemers daarover een standpunt?

In het boek over het deeltijds kunstonderwijs – een rapport onder hoofdredactie van Wim Chielens – krijgt muziek de hoofdaandacht. Het is eigenlijk één groot pleidooi voor muziekcultuur. Wat is uw reactie op deze uitgave?

Ten opzichte van andere kunsten als toneel heeft muziek een inhaalbeweging nodig. De investeringen blijven tot nu toe beperkt tot relatief kleine budgetten, waardoor er in Vlaanderen slechts weinig mensen zijn die van muziek kunnen leven. Hebben de sprekers hetzelfde gevoel?

De heer Dany Vandenbossche, voorzitter: Het manifest stelt dat de openbare omroep alle genres en vormen op dezelfde manier moet respecteren. Wat denken de ondertekenaars over quota?

De heer Stef Coninx: Het spreekt vanzelf dat dit manifest geen eind- maar een beginpunt is. Men mag niet vergeten dat zestien maanden geleden, toen ons initiatief van start ging, sommige van de zeventien verenigingen niet eens van elkaars bestaan afwisten. Een dergelijke inleving vergt tijd. Anderzijds hoeven we voor een aantal zaken niet van nul te vertrekken, want voor onderwijs is er bijvoorbeeld het rapport Gedeeld Verdeeld. Ik voorzie dat rond verschillende thema's gemengde werkgroepen rond de tafel zullen gaan zitten, met het oog op het studiewerk – inclusief het verzamelen van cijfermateriaal – dat nog moet gebeuren.

De heer Maarten Quaghebeur: Het manifest kiest duidelijk voor diversiteit. Het sociaal-culturele veld en de amateurkunsten vormen niet alleen een kweekvijver voor professionele artiesten maar ook voor het toekomstige publiek. Wij willen hen sterk betrekken in het verhaal.

Ik denk niet dat men vroeger beter van muziek kon leven in Vlaanderen, maar vandaag komt wel meer en meer aan het licht dat het moeilijk is om als professioneel muzikant te overleven. Milow heeft twee financieel goede jaren achter de rug na een lange lijdensweg. Hij begint nu aan een nieuwe stap,

waarvoor hij contracten met buitenlandse partners tekende, en is alvast bezig aan een succesvolle verovering van Nederland. Maar om te vermijden dat in het internationale verhaal zijn spaargeld wegsmeelt, is overheidssteun of een participatie door CultuurInvest op zijn plaats.

Dit dossier is illustratief voor alle vragen over leefbaarheid. Het muziekactieplan moet focussen op het lange traject tussen amateurkunsten en internationaal succes, en niet op het onderscheid tussen artistiek en commercieel. De zeventien partners hebben vandaag nog geen antwoord op alle vragen die in de loop van dat traject rijzen. Het manifest verzamelt de punten waarover nu al consensus bestaat, maar de voorbije samenwerking doet verwachten dat ook voor de andere punten oplossingen zullen gevonden worden.

De heer Luc Gulinck: Wij vragen niet dat de overheid elke individuele expressie steunt. Dat velen zijn geroepen en weinigen uitverkoren, is van alle tijden. Maar de veelheid aan talent in een klein land maakt wel de ondersteuning nodig van export en internationale exploitatie door de overheid. Een ander element om de muziek levend te houden, is het consequent voeren van een auteursrechtelijk beleid. Er zijn inderdaad geen eenduidige schotten tussen wel en niet te subsidiëren muziek. Zo was Jef Neve ooit commercieel bezig als begeleider van Get Ready!, terwijl hij nu geconsacreerd is als jazzmuzikant.

De heer Koenraad De Meulder: De tweedeling waarnaar de heer Caron verwijst, is misschien niet ideaal maar ze bestaat. Misschien moeten we nadenken over de creatie van een derde niveau, voor wat zich tussen professionele en amateurkunsten beweegt. Vlaanderen heeft een heel groot potentieel aan componisten, uitvoerders en muzikanten die na hun opleiding moeilijk de weg vinden naar het professionele werkterrein. Dat heeft zowel te maken met de moeilijkheid van die weg zelf, als met de opleiding aan conservatoria en hogescholen, die de weg niet altijd duidelijk aangeeft.

Voor de stimulering van muziek via het onderwijs, is het van belang om het aspect vorming opnieuw te bekijken. Hoger kunstonderwijs en leerkrachtenopleidingen moeten goed nadenken over de werkelijke behoeften die er bestaan in het onderwijs en in de amateurkunsten. Als men van muziek een echt substantieel onderdeel van de vorming van kinderen wil maken in de plaats van een loutere toevoeging, moeten de mensen die voor hen komen te staan, degelijk opgeleid zijn.

Het rapport Deeltijds Kunstonderwijs (DKO) geeft een goede aanzet om op een nieuwe manier na te denken over muziekonderwijs in Vlaanderen. Het legt ook goed de relatie met het gewone onderwijs.

Het is wel van belang dat het nu ook met het werkveld zelf wordt besproken.

De heer Serge Platel: Wat de opmerking van mevrouw Hermans over elitarisme betreft, is het zo dat niet iedereen over evenveel talent beschikt. Ook van andere landen kennen wij slechts enkele artiesten. Het is wel van belang dat de sector geraadpleegd wordt bij de creatie van doorgroeimogelijkheden, opdat in alle genres talent komt bovendrijven.

De zeventien partners hopen ook op een federaal gesprek over fiscaliteit. Elk op hun eigen terrein werken ze wel samen met Wallonië. Voor mijn werkterrein, festivals, is het landschap alvast totaal verschillend. Zelfs de Europese richtlijnen worden anders geïnterpreteerd of uitgevoerd, met oneerlijke concurrentie door buurlanden als gevolg.

Er is wel degelijk een grijze zone tussen gesubsidieerde en commerciële muziek. Maar die krijgt te weinig aandacht, hoewel er altijd gemeenschappelijke belangen zijn.

De heer Olivier Maeterlinck: Het beantwoorden van de vragen komt eigenlijk neer op de uitwerking van een actieplan. Dit manifest is daarvan het startpunt. Belangrijk is dat de zeventien representatieve organisaties één signaal geven. Daarvoor hebben ze allen water bij de wijn moeten doen. Wij hebben dit gerealiseerd zonder over een formeel platform te beschikken, al werden wij wel begeleid door het steunpunt Muziekcentrum Vlaanderen.

Het manifest is dus geen eisenpakket, want daar geloven wij niet in. In de plaats daarvan sturen wij aan op overleg. Die dialoog is er tot nu toe nooit geweest, hoewel hij werkt. Dat leert bijvoorbeeld het pas voorgestelde muziekbeleidsplan van de VRT, dat in overleg met de sector tot stand kwam. Wij hopen dat iets soortgelijks mogelijk is met de private omroepen.

Naast het overleg op Vlaams niveau, is het ook belangrijk om stappen te zetten naar Wallonië en Brussel. Muziek is immers een Belgisch verhaal. Het is hemeltergend dat Milow pas na een doorbraak in Vlaanderen en Nederland opgepikt wordt op de Franstalige zenders. Iedereen heeft te winnen bij samenwerking.

De richtlijnen werden bewust breed gehouden, maar zijn niet vrijblijvend, want de zeventien organisaties onderschrijven elk woord ervan. Belangrijk is de erkenning door alle 'stakeholders', dus niet alleen de media maar ook de overheid. Wat het Vlaams Parlement in een resolutie deed voor de gamesector – waarvan de tekst net zo goed evident is – kan het ook voor ons. De stuurgroep is een aanspreekpunt

voor de concrete uitwerking. Ook de verwijzing naar het Vlaamse regeerakkoord is breed gehouden om de tekst gemakkelijker te doen passeren.

Wat de productie betreft, is het geen geheim dat de verkoop sinds 2000 gehalveerd is. De opgang van de digitale markt volstaat niet om het verlies te compenseren. Fusies zijn een gevolg van de schaalvoordelen die bedrijven nastreven op de economische markt. In de recente berichtgeving ging het echter niet zozeer over muzikmakers als wel over bedrijven actief op de markt van de organisatie van live muziek evenementen zoals concerten en festivals, die sinds kort ook overeenkomsten tekenen met gevestigde internationale artiesten en groepen. Maar dat zijn niet de muziekbedrijven die BEA vertegenwoordigt.

De heer Maarten Quaghebeur: De richtlijnen die het manifest gehaald hebben, vormen geen pakket waaruit gekozen kan worden. Samen vormen ze de basis van wat voor ons in het muziekactieplan moet staan.

Het muziekplan van de VRT, dat uitvoering geeft aan de beheersovereenkomst, is effectief in overleg met de sector tot stand gekomen, zowel wat het Nederlandstalige werk als de aandacht voor Vlaamse producties betreft. Wij juichen de omschrijving door de VRT toe en zouden het positief vinden haar uit te breiden naar andere media. Maar de sector kan dat laatste niet alleen bereiken, daarvoor heeft ze ook het parlement nodig.

De heer Olivier Maeterlinck: In het manifest wordt bewust het woord 'quota' niet gebruikt. Wij vinden immers dat een aantal zaken moet bespreekbaar zijn. Dat geldt ook voor quota om de lokale muzieksector te ondersteunen, onder welke vorm dan ook. Maar dat kan niet door de muzieksector alleen bepaald worden, ook de media en de overheid hebben daarin verantwoordelijkheid.

De heer Guy Vanhandenhove: Ik werk voor een belangrijke muziekuitgeverij en ben lid van music-publishers.be. Het economische aspect is van heel groot belang voor de sector onder meer omwille van investeringen in nieuw talent. Er is hier ook veel gezegd over onderwijs en muziekbeleving: het is met name niet alleen van belang dat het onderwijs zoveel mogelijk kinderen in contact brengt met muziek, maar evenzeer dat de overheid hen wijst op de rechten van de mensen die muziek maken en schrijven. De bescherming van het auteursrecht is op dit moment een groot probleem. Sinds 2000 gaan de inkomsten mede daardoor achteruit. De overheid heeft de belangrijke rol de muziekconsumenten daarop te wijzen.

De heer Dany Vandenbossche, voorzitter: De tekst ligt voor het hele parlement voor, leden van diverse commissies zijn hier aanwezig, niet alleen die van Cultuur. Het probleem met de auteursrechten is dat alle juridische basisregels federaal zijn. Net op dat niveau is het vandaag moeilijk om tot overeenkomsten te komen.

De heer Luc Gulinck: Wij beseffen dat goed, maar ook het Vlaamse niveau heeft een deel van de verantwoordelijkheid. Wij voelen namelijk aan dat ook Vlaanderen elke gelegenheid te baat neemt om de evidentie van de auteursrechten en hun vergoeding uit te hollen.

Mevrouw Margriet Hermans: Er wordt federaal gewerkt aan de auteursrechtenregeling, die thans niet altijd transparant is, maar dat werk is moeilijk en nog niet klaar. Ook ik stel vast dat veel pleidooien worden gehouden, ook tijdens vragen in het Vlaams Parlement, om de auteursrechten onderuit te halen. Het is niet fair om van artiesten te verwachten dat ze die rechten afstaan als ze voor een vereniging optreden, nadat ze – zoals vaak het geval is – al hun gage hebben afgestaan. Ik nodig de sector uit om mee te werken aan een concreet en acceptabel voorstel.

De heer Luc Gulinck: Wellicht is daar ook een rol weggelegd voor het onderwijs in de brede zin. In de plaats van respect aan te leren voor het auteursrecht probeert het onderwijs vandaag vaak onder vergoedingen uit te komen. Dat is een slecht signaal aan de volgende generatie.

De heer Tijs Vastesaege: Ik ben medewerker van Poppunt vzw, dat in de amateurkunstensector zit, al is net bij popmuzikanten het spanningsveld tussen wel en niet professioneel, nogal groot. Wat de alternatieve muziekopleidingen betreft, bleek uit een onderzoek dat twee jaar geleden het brede veld van popeducatie in Vlaanderen in kaart bracht, dat heel veel spelers actief zijn, van lessen in muziekwinkels tot hoger kunstonderwijs. Ik roep er daarom toe op dat Cultuur voldoende de samenwerking met Onderwijs ter harte zou nemen. Een lokale mogelijkheid is bijvoorbeeld om mensen uit het DKO op te nemen in de cultuurraad. Dit zal de plaats van cultuur in het algemeen en muziek in het bijzonder in het reguliere onderwijs versterken.

Dit manifest is inderdaad een vertrekpunt. De aanwezige spelers moeten er zich toe verbinden verder te werken. De beleidsmakers moeten dat mogelijk maken. Vandaag heeft de sector geen expliciete belangenbehartiger. Dat hoeft niet noodzakelijk één speerpunt te zijn, maar kan de vorm aannemen van een platform van waarop wij de dialoog kunnen aangaan. Een dergelijk platform moet de mensen en de middelen hebben om tegelijk te fungeren als aan-

spreekpunt voor de beleidsmakers en als proactieve participant aan het beleid.

Een inhaalbeweging ten gunste van de muzieksector is inderdaad nodig. Het is vandaag zeer moeilijk om in de popsector te overleven, alle perceptie ten spijt. De versterking en ondersteuning van de muziekmarkt kan een aantal dingen oplossen, maar niet alles. Binnen verschillende beleidsdomeinen, van Cultuur over Onderwijs tot Economie, gaan maatregelen nodig zijn, die niet allemaal gratis zullen zijn.

De heer Wilfried Westerlinck: Ik ben medewerker van ComAV, de Componisten Archipel Vlaanderen, de klassieke tegenhanger van GALM. Leven van muziek in Vlaanderen kan soms en soms niet. Velen moeten in allerlei afdelingen van de muziek actief zijn om een volledig inkomen te verwerven, en dat is op zich ook goed. Dat fenomeen doet zich trouwens in de hele kunstensector frequent voor, maar het is dus op zich goed en verrijkend.

Wat de vergelijking tussen Nederland en Vlaanderen betreft, is het zo dat onze gemeenschap een aantal orkesten heeft afgeschaft. Anderzijds moet men dat ook niet dramatiseren, want veel musici zijn daardoor creatiever geworden in hun ontplooiing op de muzikale scène. Er kwamen ook ensembles bij die op een andere leest geschoeid zijn.

Wat betreft het invoeren van quota bij de VRT: op zich zijn quota verdedigbaar, maar het kan ook gevaarlijk zijn. Om te beginnen zou men televisie en radio volledig moeten scheiden. Zij vereisen een volledig verschillende aanpak, net zoals lichte en ernstige muziek. In het eerste geval zijn de uitvoerders vaak ook de componisten, in het tweede is het geheel anders. Wanneer is een op de radio geprogrammeerde productie Vlaams? Vlaamse muziek is niet hetzelfde als een Vlaamse productie!

De heer Dany Vandenbossche, voorzitter: Het is uniek dat een rapport van een steunpunt eerst aan het parlement wordt voorgelegd en dan pas aan de pers. Ik dank u daarvoor.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Margriet
HERMANS
Johan VERSTREKEN

Dany
VANDENBOSSCHE